

Klima- og miljødepartementet

Vår ref: Cato Kjølstad/ID 265120

Oslo 13. Mars 2020

INNSPILL TIL ENOVAS NYE 4 ÅRS AVTALE

INNLEDNING OG OPPSUMMERING

Det vises til Departementets møte 4. mars 2020 om det nye Enovamandatet for perioden 2021- 2025.

Vi vil her gi våre synspunkter på hvordan Enova bør innrettes i neste 4-års periode. I siste 4-års avtale har Enova hatt følgende målstruktur:

Formål

Enova og Energifondets formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningssikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Delmål

Enova skal fremme:

- a. Reduserte klimautslipp som bidrar til å oppfylle Norges klimaforpliktelse for 2030.*
- b. Økt innovasjon innenfor energi- og klimateknologi tilpasset omstillingen til lavutslippssamfunnet.*
- c. Styrket forsyningssikkerhet gjennom fleksibel og effektiv effekt- og energibruk.*

Enova skal etablere virkemidler med sikte på å oppnå varige markedsordninger. Energieffektive og klimaeffektive løsninger bør på sikt bli foretrukket uten støtte.

Aktiviteten kan rettes inn mot alle sektorer.

Når ny avtale skal utformes, mener vi at Enovas leveransemål bør være basert på følgende struktur:

- Energimål som i dag, men der satsingen på fornybar energi styrkes, og satsingen økes for innovasjon og kapitaltilgang for fremtidige klimaløsninger.
- Klimamål, herunder tiltak for:
 - en fremtidsrettet ladeinfrastruktur for elektrisk transport
 - videre utvikling av utslippsfri fjernvarme
 - å bidra til at ny og innovativ klimaindustri kan realiseres
- Effekt/beredskapsmål, herunder tiltak for:
 - styrking av fjernvarmens bidrag til forsyningssikkerheten
 - begrensning av unødvendig høyt forbruk av elektrisk effekt
- Sirkulærøkonomi, spesielt der ressurser kan resirkuleres og bli til nye produkter, prioriteres. Innenfor avfallsområdet kan nye ideer og produkter lede til redusert konsum og ombruk i samfunnet vurderes. Avfallsprodukter som hverken kan eller bør resirkuleres bør gå til avfallsforbrenning med karbonfangst

Vi mener det er viktig at Enova har operert ut fra en målstruktur som har gitt gode resultater knyttet til fornybar energiproduksjon, klimagassreduksjoner og bidratt til å styrke effektsituasjonen i energisystemet i Norge. Derfor mener vi at nåværende målstruktur i hovedsak bør opprettholdes. Tjenesteproduktene og finansieringsløsningene som Enova har tilbudt har i hovedsak hatt en tydelig relevans for bransjer og bedrifter i Norge.

ENERGI- OG EFFEKT MÅL

Utbygging av termisk energi i form av fjernvarme og kjøling har bidratt til å styrke effektsituasjonen i energisystemet og redusert klimagassutslippene ettersom fjernvarme erstatter oljefyring. Disse ordningene må videreføres ettersom de har bidratt til å oppfylle målstrukturen til Enova og således bidratt en betydelig prosjektrealisering i næringslivet.

Utslippsfri fjernvarme

Å utnytte fornybar og gjenvunnet energi, og erstatte fossil energi, er sentralt i fjernvarmedriften. Samtidig har næringen jobbet målrettet for å kutte fjernvarmens egne fossile avtrykk. Fordi fjernvarmen årlig rapporterer faktisk energibruk, er det lett å få oversikt over hva som brukes av fossile kilder.

Vi har allerede påpekt at fjernvarme har bidratt vesentlig til Enovas resultatoppnåelse. Siden leveransemål har bidratt effektivt til en betydelig mengde fornybar energi, så bør også denne videreføres i OEDs resultatstyring av Enova. Samtidig bør innretningen på støtten utformes slik at både varme- og kjøling sikres effektive støttetiltak, dvs at ny termisk energiproduksjon kan sikres vilkår som bidrar til realisering av slike prosjekter.

Transportsektoren

Elbilpolitikken i Norge har vært en suksess og Enova har bidratt positivt her. Tilnærmet hver annen nybil som selges i dag er en elbil. Støtten til elferger og annen elektrifisering basert på fornybare energikilder har vært riktig og viktig for å utvikle ny klimaindustri og bidra til reduserte klimautslipp i Norge.

I denne sammenheng er det viktig å være bevist på at transportsektoren bidrar til høye klimagassutslipp, og at elektrifisering er et effektivt virkemiddel for å få til reelle utslippsreduksjoner. Derfor mener vi at det er viktig å legge til rette for overgang fra fossil til elektrisk drift av kjøretøy.

Enovas oppgave bør være å bidra til at det videreutvikles en fremtidsrettet infrastruktur som gjør en omfattende overgang til elektrisk drift mulig. Det gjelder både bruk av el-biler, el-busser, el-ferger og ladbare hybrider der det alternative drivstoffet er hydrogen og biodrivstoff.

Samspill mellom elektrisitet og termisk energi - sektorkobling

Fortum har kunder knyttet til både nye- og eksisterende bygg i Oslo, som trenger elbillading. Den senere tid har vi opplevd at flere nye fjernvarmekunder er tilkommet ved å konvertere

både fra olje og el-kjeler. De har i utgangspunktet ikke hatt tilgang til nødvendig elektrisk nettkapasitet.

Konverteringen fra elkjeler til fjernvarme har bidratt til installasjon av elbillading uten å måtte utløse ny elektrisk effekt fra lokalt nettselskap. Dermed oppnår Oslo reduserte klimagassutslipp og mindre svevestøv kombinert med at effektsituasjonen balanseres fornuftig og de smarte oppvarmingsløsningene fra fjernvarme gir tilgang til ny elbillading i bygg.

I praksis er dette sektorkobling, fordi man ser energisystemet som en helhet. Og flere av Enovas målvariable ivaretas ved å støtte slike prosjekter.

KLIMAMÅL OG SIRKULÆRØKONOMI

For å kunne bidra til 1,5 graders målet, så vil det være helt sentralt å kunne videreføre tiltak som bidrar til reduserte klimautslipp.

Vi mener også at når ny avtale skal utformes, så mener vi at virkemidler som kan forsterke Norges satsing innenfor sirkulærøkonomi.

På sistnevnte område har vi erfaring med Enovas tjenesteprodukter, hvor deres metode for å oppnå reduserte CO2-utsipp ikke har vist seg å være relevant. Metoden som brukes påpeker at CO2-utslippene må reduseres kun direkte hos den enkelte bedrift hvor den er fysisk plassert.

Dette er en klart irrelevant metode for reduksjon i CO2-utslipp å bruke når klimagassreduksjoner skal oppnås. CO2 er et globalt problem, ikke bare et lokalt problem, og da må metoden for CO2-reduksjon kunne ivareta CO2-reduksjoner målt i hel verdikjede som den enkelte bedrift bidrar til og er en del av.

KLD informerte på møtet 4. mars at Enova har, innenfor rammene av avtalen, en betydelig faglig frihet innenfor rammene til å prioritere mellom områder, utvikle programmer og tildele støtte slik at midlene som er stilt til rådighet, utnyttes mest mulig effektivt. Vi mener at Enova ikke har brukt denne muligheten tilknyttet sirkulærøkonomi, da man i følge nåværende avtale kan arbeide sektoruavhengig.

Hvis dere har spørsmål eller kommentarer, så kan undertegnede kontaktes på + 47 98 22 10 01 eller cato.kjolstad@fortum.com.

Vennlig hilsen
Fortum i Norge

Cato Kjølstad/s/
Head of public affairs